

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!  
29-03-2018

# De meest ideale beurs van 't land

afgelopen donderdag - 3 minuten lezen

Op kunstbeurs Unfair in de Westergasfabriek gaat de opbrengst van verkocht werk naar de (jonge) kunstenaars zelf en ze hoeven ook niet te betalen om mee te doen. Vandaag is de eerste dag.

**KEES KEIJER**

AMSTERDAM

Kunstenaar Alex Farrar moet even met de burens overleggen. Hij is bezig met het opbouwen van zijn stand op Unfair in de Zuiveringshal van de Westergasfabriek. Er hangt al een aantal schilderijen. Eigenlijk zijn het niet echt schilderijen, maar opgespannen stukken textiel. En elke lap is voorzien van een transparante vlek. Zijn Sweat Paintings gaan over de spanning tussen het innerlijk en het uiterlijk van mensen. Spanning die zichtbaar wordt door zweetvlekken op kleding bijvoorbeeld.

Maar wat nog overlegd moet worden, zijn de vijf rode kuipstoeltjes die in zijn ruimte komen. Die zijn voorzien van een trilmechanisme met zesduizend trillingen per minuut. De stoelen gaan daardoor vanzelf over de vloer bewegen.

En dat gaat gepaard met nogal herrie, weet Farrar.

## 'Galeries vinden het ook relaxed als kunstenaars proactief zijn en een eigen netwerk opbouwen'

Om zijn burens niet te veel te storen wil hij een tijd afspreken waarop de stoelen aanstaan. Een minuut aan en dan weer een kwartier uit, zoiets.

Dat Farrar van tevoren wil overleggen, is typerend voor Unfair. De kunstbeurs wordt door alle veertig deelnemende kunstenaars in vijf dagen opgebouwd. Dat scheidt een band.

Unfair is anders dan de meeste kunstbeurzen. Om te beginnen omdat er geen galeriers aan deelnemen. De deelnemende kunstenaars betalen geen geld om mee te mogen doen en hoeven ook geen percentage van de opbrengst af te staan.

In februari is door Christie's een veiling georganiseerd met werk van deelnemers en oud-deelnemers. De opbrengst gaat naar de organisatie. De rest wordt betaald door sponsors en subsidiegevers.

### **Shortlist**

De veertig solopresentaties zijn van kunstenaars die niet langer dan tien jaar zijn afgestudeerd. Volgens de oprichters Peter van der Es en Adam Nillissen is de Unfair daardoor ook een soort biënnale, een stand van zaken van wat jonge kunstenaars in Nederland te bieden hebben.

Een selectiecommissie maakt een shortlist van zeventig namen die voorgedragen worden. Vervolgens kiezen Van der Es en Nillissen de uiteindelijke deelnemers.

"We zijn de meest idealistische beurs van Nederland. In het traditionele beursmodel krijgt de organisatie geld van de galeriehouder en de

galeriehouder verdient geld met de verkoop van kunstwerken," aldus Van der Es. "Daar hebben wij iets anders op verzonnen."

Wat niet wil zeggen dat ze iets tegen galleries hebben. "Veel kunstenaars die meedoen hebben een galerie. Galleries vinden het heel relaxed dat die kunstenaars ook proactief zijn en een eigen netwerk opbouwen. Daar is uiteindelijk iedereen bij gebaat." Nillissen: "Unfair heeft zowel raakvlakken met een beurs als met een tentoonstelling. "

Ook belangrijk is de rol van de architect. Van der Es: "Dit jaar hebben we de architect award in het leven geroepen. We hebben samen met architectenbureau UNStudio een commissie aangesteld en die heeft tien jonge architecten geselecteerd. Daarvan mochten er drie een voorstel doen. Tomas Dirrix heeft uiteindelijk gewonnen."

Dirrix ontwierp een stelsel van witte wanden dat aanvankelijk lijkt op een doolhof. Aan het uiteinde staat een toren, die door de bezoekers kan worden beklommen. Eenmaal boven kijk je niet alleen mooi uit over de beursvloer, maar blijkt ook dat er eigenlijk maar vier wanden zijn, die zich in allerlei vormen knikken en draaien.

Dirrix heeft zich laten inspireren door het idee van een beurs als een ouderwets marktplein. Eeuwenlang werden tenten gebruikt om spullen in aan te prijzen. Toen beurzen zich in de negentiende eeuw naar binnen verplaatsten, werden nog steeds tenten gebruikt als decoratie. Dat heeft Dirrix nu weer gedaan.

De vormen van de doorgangen herinneren aan lappen textiel die opzijgeschoven zijn en her en der zijn doorkijkjes gemaakt tussen de afzonderlijke muren. Het resultaat is een helder ontwerp waarin ontmoetingen met kunstwerken en kunstenaars centraal staat.

## **Klein dorp**

Met Tim Breukers bijvoorbeeld, die nog vol is van zijn recente verblijf in India. Daar maakte hij samen met de bevolking van een klein dorp een aantal kunstwerken van niet al te zuiver brons.

Hij vond het gezamenlijk opbouwen van Unfair een bijzondere ervaring en het resultaat is volgens hem veel beter dan de meeste kunstbeurzen. Breukers: "Want dat zijn zo ongeveer de ergste plekken waar je kunst kunt tegenkomen."